

На основу члана 65, став 1, тачка 22. Статута Универзитета Унион у Београду, Сенат Универзитета Унион у Београду, на седници одржаној 14. јула 2022. године донео је

Правилник о спречавању и заштити од сексуалног узнемиравања и уцењивања на Универзитету Унион у Београду

Члан 1.

Правилником о заштити од сексуалног узнемиравања и уцењивања (у даљем тексту: Правилник) ближе се одређују појам сексуалног узнемиравања и уцењивања, забрана таквог понашања, мере спречавања и поступци заштите лица од сексуалног узнемиравања, а у циљу изградње и очувања начела академских слобода, једнаких могућности, поштовања интегритета и људског достојанства свих учесника у процесу високог образовања.

Сви појмови употребљени у овом правилнику у мушком роду подразумевају исте појмове у женском роду.

Циљ и начела

Члан 2.

Циљ овог правилника је снажење заштите људског достојанства и личног интегритета чланова универзитетске заједнице и лица која настоје да остваре неко своје право на Универзитету и факултетима у саставу Универзитета укључујући лица која су у поступку уписа на факултете у саставу Универзитета, лица чији је правни однос са Универзитетом или факултетом у саставу Универзитета заснован на уговору, као и полазнике програма које организују Универзитет или факултети у саставу Универзитета.

Овим правилником изражава се суштинска посвећеност Универзитета забрани дискриминације и било каквог облика злостављања, сексуалног узнемиравања и уцењивања.

Члан 3.

Сваки поступак заштите од сексуалног узнемиравања и уцењивања (у даљем тексту: „поступак заштите“) сматра се хитним.

Свако запослено или радно ангажовано лице на Универзитету или факултету у саставу Универзитета (у даљем тексту: „запослени“) и студенткиња или студент Универзитета, односно, факултета у саставу Универзитета (у даљем тексту: „студент“) дужно је да поступа према другом запосленом или студенту поштујући његово лично достојанство и на начин којим се обезбеђује безбедно и здраво академско окружење и радна средина и развија колегијалност.

Универзитет, факултети и учесници у поступку заштите дужни су да се руководе начелима поверљивости и заштите приватности.

Појам сексуалног узнемиравања и сексуалног уцењивања

Члан 4.

Сексуално узнемиравање, у смислу овог Правилника, јесте свако вербално, невербално или физичко понашање које има за циљ или представља повреду достојанства лица које ради, студира, које је у поступку уписа на студијски програм факултета у саставу Универзитета или је полазник програма које организује Универзитет или факултети у саставу

Универзитета, засновано на полу или на сексуалној оријентацији, а које изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење.

Облици сексуалног узнемиравања могу бити: нежељене сексуалне примедбе и предлози, разни нежељени позиви, физички додири, говор тела, емоционално прогањање, понављано нежељено упућивање вербалних и физичких предлога сексуалне конотације другој особи, физичко нападовање, понављано нежељено изношење шала и опаски које су полно обојене, укључујући алузије на пол и сексуалну оријентацију, ругање и исмејавање које је полно обојено или је сексуалне конотације.

Члан 5.

Сексуално уцењивање јесте свако понашање одговорног и/или надређеног лица, које у намери тражења услуга сексуалне природе, узнемиравања и/или сексуалног узнемиравања, уцени другог да ће у случају одбијања пружања тражених услуга против њега или њему блиског лица изнети нешто што може штетити њеној или његовој части и угледу, или да неће добити или остварити одређено право или бенефит, без обзира на пол који врши уцењивање и/или без обзира на пол према ком се врши уцењивање, као и без обзира на радноправни статус лица које врши или према коме се врши насиље/узнемиравање, односно да ће у случају пружања тражених услуга њему или њему блиском лицу пружити одговарајуће погодности (унапређење, увећање зараде, било коју другу бенефицију).

Члан 6.

С обзиром на то да наставници и сарадници на Универзитету и факултетима у саставу Универзитета обављају посебну врсту посла који захтева висок степен професионалне и моралне одговорности, те да у односу на студенте поступају са позиције ауторитета, понашање противно овом Правилнику сматра се нарочито озбиљном и тешком повредом правила понашања запослених на Универзитету, односно, факултетима његовом саставу.

Члан 7.

На Универзитету, односно, факултетима у саставу Универзитета није дозвољена сексистичка дискриминација, односно вербални и невербални акти запослених, односно студентата којима се исказују/пропагирају полне предрасуде или предрасуде везане уз сексуалну оријентацију и које доводе до дискриминације по полу.

Члан 8.

Сви запослени и студенти на Универзитету и факултетима у саставу Универзитета у обавези су да се понашају тако да омогуће неометано извођење наставе и студијских програма на начин да се креира здрава и безбедна радна средина, развијају колегијалност, право на различитост и достојанство појединца који учествују у образовном процесу.

Члан 9.

Приликом закључивања уговора о раду или о радном ангажовању, Универзитет и факултети у саставу Универзитета старају се о томе да запослени буде упознат са садржином овог правилника, а сваком студенту се, по упису на студијски програм, доставља обавештење о забрани сексуалног узнемиравања и уцењивања, о правима, дужностима и одговорностима студената и запослених у вези са поштовањем те забране и о органима за спречавање сексуалног узнемиравања и уцењивања.

Члан 10.

Злоупотреба права на заштиту од сексуалног узнемиравања и уцењивања (у даљем тексту: „злоупотреба права на заштиту“) је кажњива.

Злоупотреба права на заштиту постоји ако је подносилац захтева за заштиту од сексуалног узнемиравања и уцењивања свестан, или је морао да буде свестан, да нема

основаних разлога за покретање поступка заштите, као и ако је подносилац поступак покренуо како би за себе или друго лице прибавио корист или другом лицу нанео штету.

Забрана предузимања штетне радње

Члан 11.

Никакве штетне последице неће трпети лице које је:

1. покренуло поступак заштите
2. било сведок сексуалног узнемиравања и уцењивања
3. охрабривало на покретање поступка заштите.

Лице за помоћ и подршку

Члан 12.

На Универзитету и сваком од факултета у саставу Универзитета постоји Лице за помоћ и подршку, које је задужено за превенцију и спречавање сексуалног узнемиравања и уцењивања запослених и студената, као и за сузбијање сваког облика дискриминације, а посебно по основу пола, рода, родног идентитета и сексуалне оријентације.

Универзитет и факултети у саставу Универзитета организују обавезну и континуирану обуку Лица за подршку и помоћ, у циљу стицања вештина потребних за обављање његових надлежности и извршавање обавеза прописаних овим правилником.

Контакт подаци о Лицу за подршку и помоћ доступни су на Интернет страницама Универзитета, односно, сваког појединачног факултета у његовом саставу.

Поступак заштите од сексуалног узнемиравања и уцењивања

Консултативни поступак заштите од сексуалног узнемиравања и уцењивања

Члан 13.

Консултативни поступак заштите (у даљем тексту: „консултативни поступак“) води Лице за помоћ и подршку.

Запослени или студент који сматра да је изложен сексуалном узнемиравању и/или уцењивању обраћа се Лицу за подршку и помоћ у циљу обавештавања о сексуалном узнемиравању и/или добијања савета о даљем поступању или решавању спорних околности у духу овог правилника.

Лице за помоћ и подршку разговара са запосленим или студентом из става 2. овог члана, саветује га и евентуално га упућује на одговарајуће правне поступке заштите, укључујући оне који се воде пред надлежним органима јавних власти.

Уколико запослени или студент из става 2. овог члана жели да поступак буде настављен, Лице за помоћ и подршку позива запосленог или студента који се терети за сексуално узнемиравање да му усменим путем одговори на наводе који му се стављају на терет.

Лице за помоћ и подршку даје запосленом или студенту из става 4. овог члана савет како да спорне околности буду решене у духу овог правилника и обавештава га о поступцима који могу да буду вођени против њега, укључујући оне који се воде пред надлежним органима јавних власти.

У поступку заштите, на предлог запосленог или студента из става 2. овог члана, може да учествује и запослени или студент којег ово лице сматра особом од поверења.

Члан 14.

Лице за помоћ и подршку ће обавити разговор са лицем које сматра да је било изложено сексуалном узнемиравању, односно, уцењивању и пружити му помоћ и подршку.

У случају сексистичке дискриминације, Лице за помоћ и подршку ће обавестити ректора, односно, надлежно лице на матичном факултету и заједно са њим обавити разговор

са лицем коме се ставља на терет такво понашање.

У случају сексуалног узнемиравања, односно, уцењивања лице за помоћ и подршку ће по обављеном разговору и у договору са студентом или запосленим који сматра да је био изложен сексуалном узнемиравању одлучити о даљим поступцима који могу бити:

- савет студенту, односно, запосленом на који начин да реагује уколико се узнемиравање понови;
- одвојен разговор са лицем које је вршило сексуално узнемиравање, односно, уцењивање;
- подношење пријаве ректору, односно, надлежном лицу матичног факултета о сексуалном узнемиравању, односно уцењивању.

Уколико, у свом раду, лице за помоћ и подршку сазна информације на основу којих се може оправдано претпоставити да је учињено сексуално узнемиравање односно уцењивање, у обавези је да о томе обавесте ректора, односно, надлежно лице факултета у саставу Универзитета.

Поступак спречавања сексуалног узнемиравања и уцењивања

Члан 15.

Лице које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање, односно уцењивање подноси ректору или надлежном лицу матичног факултета писани захтев за спречавање сексуалног узнемиравања, односно уцењивања у року од 3 (три) месеца од сазнања а најкасније 6 (шест) месеци од последњег учињеног сексуалног узнемиравања, односно уцењивања.

Писани захтев из става 1. овог члана може поднети и запослени или студент који сазна за понашање за које оправдано верује да представља сексуално узнемиравање, односно уцењивање, уз сагласност особе за коју се сматра да је претрпела узнемиравање, односно уцењивање.

У току поступка спречавања сексуалног узнемиравања и уцењивања, лице које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање, односно уцењивање, може изабрати особу од поверења ради пружања подршке у току поступка.

Особа од поверења може присуствовати приликом давања сваког исказа лица које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање, односно уцењивање.

Члан 16.

Писани захтев из члана 15. став 1. садржи:

- 1) Име и презиме подносиоца
- 2) Име и презиме особе/а која се наводи као извршилац сексуалног узнемиравања, односно уцењивања
- 3) Датум/е када је наведено сексуално узнемиравање, односно уцењивање извршено
- 4) Место догађаја
- 5) Опис догађаја
- 6) Имена сведока,
- 7) Друге информације које подносилац сматра релевантним
- 8) Потпис лица
- 9) Датум подношења захтева

Захтев који не садржи податке из става 1. тачке 1, 2, 3, 4, 5, 8 или 9 овог члана, сматра се неуредним и враћа се подносиоцу на допуну.

У случају да подносилац не допуни захтев у року од осам дана од дана пријема позива да захтев допуни, сматраће се да је одустао од захтева.

Члан 17.

Ректор, односно, надлежно лице матичног факултета ће одмах по пријему уредног захтева утврдити и спровести мере које имају за циљ смањење контаката између подносиоца захтева и лица које је у захтеву наведено, до окончања поступка.

Члан 18.

Ректор, односно, надлежно лице матичног факултета ће решењем именовати трочлану комисију за утврђивање околности конкретног догађаја у року од три дана од дана пријема захтева.

Лице за помоћ и подршку не може бити члан комисије из става 1. овог члана.

Члан 19.

О свим радњама које су у поступку предузете, Комисија за утврђивање околности конкретног догађаја води записник и о налазима писмено обавештава ректора, односно, надлежно лице матичног факултета у року од петнаест дана од дана пријема одлуке о именовану.

Члан 20.

По пријему обавештења Комисије за утврђивање околности конкретног догађаја, ректор, односно, надлежно лице матичног факултета се писмено обраћа лицу које је наведено као извршилац сексуалног узнемиравања, односно уцењивања, упознаје га са пријавом и прикупљеним доказима и оставља му примерен рок да се о томе писмено изјасни.

Члан 21.

Уколико се у поступку утврди да је сексуално узнемиравање, односно уцењивање извршено од стране запосленог, ректор, односно, надлежно лице матичног факултета предузима одговарајуће мере у складу са прописима којима се уређују радни односи и општим актима Универзитета, односно, факултета у његовом саставу.

Уколико се у поступку утврди да је сексуално узнемиравање, односно уцењивање извршено од стране студента, ректор, односно, надлежно лице матичног факултета предузима одговарајуће мере у складу са прописима којима се уређује дисциплинска одговорност студената.

Члан 22.

Универзитет, факултети у саставу Универзитета и сви учесници у поступку обавезују се да се руководе принципима поверљивости и заштите приватности и података о личности.

Сходна примена закона

Члан 23.

На питања од значаја за предмет овог правилника, а која нису њиме уређена, сходно се примењују одредбе закона.

Члан 24.

Факултети у саставу Универзитета, својим правним актима могу детаљније уредити поступак заштите од сексуалног узнемиравања и уцењивања, у складу са садржином овог правилника.

Ступање на снагу

Члан 25.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на сајту Универзитета.

Ректор

Универзитета Унион у Београду

Проф. др Гордана Вукелић

